

L'origen del clarobscur en Truman Capote

DAVID VIDAL CASTELL

Grady McNeil és una papallona atrapada en una bossa de caramels de menta. Quan l'estiu entra pels finestrals del dú-

plex de Park Avenue, ho fa amb una llum estranya: per primer cop en els seus 17 anys de vida no anirà amb els pares de creuer d'estiu per Europa -còctels, Costa Brava, iots, vestits de Chanel-, es quedarà a Nova York. Ara projecta en secret una vida rebel al seu destí: una història d'amor amb Clyde Manzer, vigilant d'un aparcament, veterà de guerra, jieu d'un Brooklyn que Grady no sap ni on és. El Clyde ve d'un altre món i és l'estampa del perdedor: tragèdia a la mirada i silenci als llavis. Quan perd també la Grady i ha de buscar-la als Hamptons, al tram final de la novel·la, s'hi presenta amb una bosseta buida de caramels i una papallona que ha capturat dins: com a regal, la imatge.

Pocs narradors nord-americans han usat l'evocació de la imatge com Truman Capote. La prosa, ben treballada -"cada paraula em costa sang"-, és àgil: com les imatges que la il·luminen, és sensual, carbònica, ambigua; mai lleugera. Aquesta novel·la de joventut inèdita, *Creuer d'estiu* (Anagrama), descoberta de forma rocambolesca i publicada per la Truman Capote Literary Trust el 2006, l'autor la va començar cap al 1943, és a dir, quan tot just publicava el seu primer relat, *The walls are cold*, i encara no era ni una jove promesa de les lletres. És cert que, segons explica el seu marmessor literari, en va reprendre l'escriptura almenys al llarg d'una desena d'anys, però resulta interessant detectar les qualitats que després es farien característiques de les seves històries, entre les quals aquestes imatges sensuales: "Queien volves de sol a través d'un arbre que voleiaven al seu voltant com papallones"; "del fonògraf, en espiral, com una anguila, n'ascendia un solo de clarinet cap a

GETTY

l'aire tremolós". Per contra, el lector entropessa amb un abús d'adjectiva i una tendència a la divagació editorial contra la qual el mateix Capote va clamar en el pròleg de l'últim dels seus llibres, *Música per camaleons*, un manifest a favor de l'escriptura escènica, dialogal, gairebé esquemàtica, on es maleïa per haver escrit *A sang freda* "amb massa paraules".

En aquest sentit, en part per la importància que prenen l'escena i el diàleg a *Creuer d'estiu*, hi detectem també el regust del teatre d'exploració emocional i conflicte ètic de Tennessee Williams, autor d'*Un tramvia anomenat desig*. Certament, la Grady és membre d'una certa reialesa de Nova York -com la que després protagonitzaria una de les seves últimes obres, *Pregàries ateses* (1973, disponible en català a Quaders Crema)-, però ens recorda més un personatge també entre dos mons, encara per néixer de l'obra de Capote, la Holly Golightly d'*Esmorzar al Tiffany's*. Com ella, se sent fastiguejada de la vida mundana i banal, dels còctels de xampany al Bamboo Club i de les fotos al suplement de societat del *New York Times*. La Grady vol preparar pastissos al seu home mentre ell, matusser emocional, escolta els partits de beisbol a la ràdio. El globus que al Zoo de Central Park es va desinflant mentre parlen prefigura la forma com l'amor decau. En l'esclat de la llum estival, en les platges dels Hamptons, mentre en segon pla una parella munta uns cavalls enjogassats que entren i surten de l'oceà, arriba la foscor, que imparabile corcarà el final de la història i de la Grady.

Com al ball en blanc i negre que va organitzar el 1966 a Nova York, en l'obra i en la vida de Truman Capote hi conviuen la passió enjogassada de la vida sensual amb el xisclé i la gropada de totes les foscores que ens sotgen. No és culpa de ningú que les papallones visquin només unes hores. ♦♦

CREUER D'ESTIU
TRUMAN CAPOTE
ANAGRAMA
TRADUCCIÓ DE
JORDI CUSSÀ
IANNA CAMPS
154 PÀG. / 15,90 €

La senyora Scrooge de Posy Simmonds

XAVI SERRA

És un plaer infreqüent descobrir un personatge tan desacomplexadament mesquí com el que protagonitza i dona títol a la

darrera novel·la gràfica de Posy Simmonds. Cassandra Darke és l'encarregada d'una exclusiva galeria d'art, una dona gran i voluminosa -o "vella i gorda", com diu ella- que veu com la seva reputació se'n va en orris al fer-se públiques les seves estafes a clients i artistes. Ara bé, la Cassandra no està amargada perquè els seus tripijocs la portessin davant del jutge, la convertissin en una pària social i la deixessin "gairebé arruïnada", cosa que la va obligar a prescindir de xo-

fer i assistenta. No, la misantropia és la pedra angular de la personalitat d'una dona al·lèrgica al sentimentalisme, que mai demana disculpes per ser com és ni per fer el que fa, que assumeix amb estoïcisme les conseqüències dels seus actes i no perd la mordacitat ni tan sols contemplant la possibilitat del suïcidi: "Tots els mètodes són repulsius. Jo crec que el millor és la hipotèrmia. Una nit freda, whisky, òpera als auriculars, al meu jardí, òbviament".

Però *Cassandra Darke* no és la història d'una caiguda en desgràcia sinó d'una possible redempció. Si *Madame Bovary* era la referència òbvia de la primera gran obra de Simmonds, *Gemma Boverly* (1999), i *Lluny del brogit del món* de Thomas

CASSANDRA DARKE
POSY SIMMONDS
SALAMANDRA GRAPHIC
TRADUCCIÓ DE
REGINA LÓPEZ MUÑOZ
96 PÀG. / 21 €

Hardy la de *Tamara Drewe* (2007), l'autora britànica s'inspira ara en el *Conte de Nadal* de Charles Dickens per construir una història que barreja els punts de vista de la protagonista i de la seva neboda, la Nicki, una aspirant a artista a qui la Cassandra ofereix aixopluc a casa seva a canvi d'una sèrie de serveis. El resultat és el millor treball de Simmonds, un retrat psicològic complex i apassionant amb molta més substància de *Tamara Drewe* i una estructura lliure i juganera, menys rígida que en les obres anteriors, publicades per entregues a *The Guardian* i subjectes a una narració per força lineal. Tret d'això, gairebé no hi ha canvis en el seu estil, que segueix combinant seqüències de vi-

nyetes i il·lustracions i textos literaris per explicar una història amb elements romàntics i una intriga criminal, tot i que aquest cop subordinada a una reflexió sobre el final de la vida amb molta mala bava i alguna seqüència commovedora, com aquella en què la Cassandra, després de sentir el festival de crits i gemecs que acompanya el fornici de la Nicki amb el seu amant, s'adona que la covardia li ha impedit gaudir plenament del sexe. És aquesta mirada humanista i ocasionalment tendra de Simmonds el que acaba redimint l'acritud d'un personatge a qui no podem evitar estimar, una antiheroïna egoista i malcarada i, en el fons, un acte de rebel·lió contra els arquetips femenins literaris. ♦♦